

ЧАСТИНА ПЕРША
ХІМІЧНІ
РЕЧОВИНИ
В ОТОЧЕННІ
ЛЮДИНИ
В МИNUЛОМУ
І СЬОГОДНІ

ЗМІСТ

Передмова.....	5
Передмова до 1-го видання.....	9
Г л а в а 1	
З літопису далекого минулого.....	15
Чи отруйні отрути?.....	15
Отрути в руках отруйників.....	24
Г л а в а 2	
Отрути, отруєння, протиотрути.....	39
Як класифікуються отрути і отруєння	39
Отрути рослинного і тваринного походження.....	54
Від чого залежать перебіг і результат отруєння.....	61
Протиотрути.....	63
Г л а в а 3	
Шкідливі промислові речовини вчора і сьогодні.....	70
Лікар з Модени і його попередники про недуги людей, які працюють з хімічними речовинами	70
Промислові хімічні речовини (сфера застосування, токсична дія).....	88
Як вижити під "металевим пресом"?.....	114
Що треба знати про хімічні речовини, які називають стійкими органічними забруднювачами	125
Г л а в а 4	132
Пестициди сьогодні і в майбутньому: причини й наслідки їх застосування	132
Стан проблеми.....	132

Загальна характеристика токсичної дії і класифікація пестицидів.....	135
Основні сільськогосподарські отрутохімікати	140
Г л а в а 5	
Хімічні сполуки в побуті	147
Для чого використовуються "побутові препарати"?.....	147
Випадки дії на людину хімічних сполук у побуті.....	152
Синтетичні мийні, очисні та полірувальні засоби.....	157
Засоби, що виводять плями.....	164
Лакофарбові і склеювальні засоби.....	165
Дезінфікуючі препарати і засоби боротьби з побутовими комахами та гризунами	166
Інші хімічні речовини, що викликають отруєння в побуті.....	171
Як надати першу долікарську допомогу.....	182
Г л а в а 6	
Полімерні матеріали навколо нас	186
Г л а в а 7	
Біогеохімічні провінції та ендемічні захворювання.....	196
Геохімічні аномалії та їх вплив на здоров'я населення.....	196
Геохімічні і техногенні чинники.....	202
Досвід вивчення біогеохімічної провінції одного з гірничопромислових районів Західної України	206
Г л а в а 8	
Ртутні отруєння у минулому і тепер	216
Витоки англійської приказки "божевільний, як капелюшник".....	216
Ртутні отруєння у минулому	218
Що означає "мікромеркуріалізм"	223
Показові випадки	232
Як попередити отруєння ртуттю.....	237

ЧАСТИНА ДРУГА	
ФАКТИ,	
ВЕРСІЇ,	
ДОМИСЛИ	
<hr/>	
Глава 9	
Чим ми дихаємо, що ми п'ємо?	242
Вода з крана: пити чи не пити?	242
Повітря наших квартир	250
<hr/>	
Глава 10	
Отрути в продуктах харчування	264
Природні токсиканти та забруднювачі	265
Харчові добавки — нешкідливі та небезпечні	274
Харчові барвники	275
Токсикологічна характеристика синтетичних харчових барвників	278
Кольорорегулюючі речовини	279
Речовини, що змінюють структуру та фізико-хімічні властивості харчових продуктів	280
Консерванти	282
Харчові антиокиснювачі	282
Ароматизатори	283
Кодифікація харчових добавок	283
<hr/>	
Глава 11	
Біотоксиканти, біотехнології, біотероризм	285
Біотоксиканти в навколишньому середовищі	286
Чи є реальною угроза біотероризму?	
Як їй протидіяти?	287
Влада та антитерор	288
<hr/>	
Глава 12	
Із нарисів судової медицини	293
<hr/>	
Глава 13	
Сторінками наукових публікацій і художніх творів	311
Неординарні спостереження	311
Про що свідчить наявність отрут у волоссі окремих історичних осіб?	318
Загадка хвороби і смерті Моцарта	327

ЧАСТИНА ТРЕТЬЯ
НАУКА
ПРО ОТРУТИ
НА МЕЖІ
ТИСЯЧОЛІТЬ

Болісна агонія героїні роману Гюстава Флобера.....	334
Феномен Григорія Распутіна.....	337
Глава 14	
Токсикологія: зміст і завдання.....	345
Глава 15	
Нова дисципліна “нанотоксикологія” — відповідь сучасним реаліям науково-технічного прогресу.....	362
Фізико-хімічні властивості наночастинок	365
Шляхи надходження наноматеріалів та їхня біотрансформація в організмі.....	367
Ризик та небезпека використання наноматеріалів для здоров'я населення.....	369
Наночастинки металів та їхній вплив на організм.....	373
Глава 16	
На варті суспільного здоров'я.....	375
Антропогенна експансія.....	375
Екологія, що бентежить	383
Де починається патологія?	394
Пріоритет — профілактика!	397
Список літератури.....	410